

בתוקף מתאריך: 1.5.02

פרק: 04 - אסירים

ת' עדכון אחרון: 18.2.09

מס' הפקודה: 04.22.00

אסירים אזרחיים

- כללי
1. א. "אסיר אזרחי" - אסיר שאינו אסיר פלילי, ובכלל זה:
- 1) מי שהוטל עליו מאסר לכפיית ציות לצו של בית משפט, בית דין או ועדת חקירה ממשלתית.
 - 2) מי שהוטל עליו מאסר לכפיית התנהגות ראויה בבית משפט, בבית דין בוועדת חקירה ממשלתית.
 - 3) מי שהוטל עליו מאסר לכפיית תשלום מזונות או חוב אזרחי אחר.
 - 4) מי שהוטל עליו מאסר לכפיית גט או מתן חליצה (לגבי יהודים).
- ב. מטרת המאסר האזרחי היא כפיית התנהגות מסוימת על אסיר (כגון: תשלום חוב או ביצוע צו). ביצע האסיר ההתנהגות (כגון: שילם החוב או ביצע הצו) בטרם סיום תקופת המאסר האזרחי, יופסק המאסר האזרחי.
- ג. אם האסיר סיים לרצות את תקופת מאסרו האזרחי ורק לאחר מכן הציג אישורים כי שילם חובו, לא תבוטל תקופת המאסר האזרחי.
- ד. אסיר אזרחי אינו זכאי לשחרור מינהלי ולשחרור מוקדם.
- ה. צו הבאה - צו הבאה ניתן ע"י ראש ההוצל"פ, נגד חייב שלא התייצב לבירור בלשכת ההוצל"פ או שלא התייצב לחקירת יכולת.
- ו. צו הבאה או צו מאסר או פקודת מאסר כנגד מי שפסק דין אזרחי ניתן לחובתו (להלן: "החייב") לא יבוצעו כל עוד החייב מרצה מאסר פלילי או נמצא במעצר (מאסר פלילי - לרבות אסיר המרצה מאסרו בעבודות שרות).
- ז. יחידת ההוצל"פ במשטרה - יחידת משטרה שהוקמה עפ"י חוק ההוצל"פ ותפקידה הבלעדי הוא לבצע צווי הבאה ומאסר.
- החזרת פקודות המאסר וצווי ההבאה לאחר ביצוען או ללא שבועו וטפסי הדיווח, תתבצע משב"ס ליחידת ההוצל"פ במשטרה ולא ישירות ללשכת ההוצל"פ בבית המשפט.

**סדר נשיאת
מאסרים**

2. א. מאסר אזרחי תמיד מצטבר למאסר אזרחי או פלילי אחר. ראש ההוצל"פ מוסמך לבטל את עונש המאסר האזרחי או להפחיתו.
- ב. הגיע כלוא למשמרת שב"ס עם פקודת מאסר פלילית ופקודת מאסר אזרחית, ישא תחילה את המאסר האזרחי.
- ג. 1) אם הוטלו על אסיר יותר ממאסר אחד בשל עילה אחת, ירצה אותם בזה אחר זה לפי סדר הטלתם, אולם בכל מקרה ישוחרר החייב ממאסרו לאחר - 30 ימים ולא ייאסר שוב לריצוי יתרת תקופות המאסר על פי הצווים האמורים או לפי צווים נוספים, אלא כעבור 30 ימים מיום שחרורו.
- 2) חייב אשר ישוחרר ממאסרו לאחר 30 יום יקבל אסמכתא בה יפורט הסימוכין למאסרו ולשחרורו, תקופת המאסר בפועל ומועד השחרור (טופס מ-1076 ו/או טופס מקביל שיופק באמצעות מערכת "צוהר").
- ד. אם הוטלו על אסיר מספר מאסרים אזרחיים בשל עילות שונות, ירצה אותם בזה אחר זה לפי הסדר הבא:
- 1) מאסר לכפיית ציות לצו בית המשפט או לכפיית התנהגות ראויה בבית המשפט.
- 2) מאסר לכפיית תשלום חוב מזונות.
- 3) מאסר לכפיית תשלום חוב אזרחי אחר.
- 4) מאסר לכפיית מתן גט או חליצה.
- 5) מאסר אזרחי בשל כל עילה אחרת.

**קבלת אסירים
אזרחיים
מהמשטרה**

3. א. אסירים אזרחיים יתקבלו מהמשטרה בהתאם להקצאה שתקבע ע"י ראש מחלקת האסיר בהתחשב במספר מקומות הכליאה הפנויים.
- ב. האסירים יועברו לבית הסוהר שנועד לקליטת אסירים אזרחיים.
- ג. אסיר אזרחי יתקבל ישירות ע"י המשטרה לאחר שהמשטרה ביצעה לגביו את הפעולות הבאות:
- 1) נתנה לו אפשרות לשלם את החוב לפני הפעלת פקודת המאסר, או בעת היותו בבית המעצר המשטרתי וכן נתנה לו אפשרות להתקשר לבני משפחתו להודיע על מאסרו.

2) אם האסיר נאסר בגין אי תשלום חוב שאינו נובע ממזונות, יתקבל האסיר רק לאחר שהמשטרה הביאה אותו בפני ראש ההוצאה לפועל, ולא יאוחר מתום 24 שעות מהשעה שנעצר בהתאם לצו. חייב שנעצר ולא הובא בפני ראש ההוצאה לפועל עד לצהרי ערב שבת או ערב יום מנוחה, ישוחרר והצו יבוצע פעם נוספת. כמו כן, לא יתקבל האסיר אלא אם הובא שנית בפני הוצל"פ לא יאוחר מ- 72 שעות ממועד מאסרו.

3) ביצוע הפעולות המחייבות את המשטרה בטרם מסירת הכלוא למשמורת שב"ס, יצוין בטופס "העברת כלוא ממשמורת משטרת ישראל למשמורת שב"ס".

ד. עם קבלת האסיר האזרחי יבדוק רשם בית הסוהר אם ביצוע פעולות אלו נרשמו בטופס "העברת כלוא ממשמורת משטרת ישראל למשמורת שב"ס". ללא ביצוע פעולות אלו לא יתקבל האסיר למשמורת שב"ס.

ה. הרשם יחתים את פקודות המאסר שנתקבלו בחותמת בית הסוהר ("התקבל בתאריך").

ו. הרשם יודיע לאסיר האזרחי את המידע הבא:

1) האסיר ישוחרר על פי צו של ראש הוצל"פ או עם תום 30 יום מאסרו.

2) הגורם המוסמך לבטל את פקודת המאסר הוא ראש הוצל"פ.

4. א. פקודת מאסר כנגד האסיר תשלח ע"י יחידת הוצל"פ במשטרה ישירות לבית הסוהר או ליחידת הרישום במחלקת האסיר בנציבות. יחידת הרישום תאתר היכן האסיר מרצה מאסרו ותשלח הפקודה ללא דיחוי לבית הסוהר.

ב. התקבלה פקודת מאסר מהמשטרה או ממחלקת האסיר בבית הסוהר יפעל הרשם כלדקמן:

1) תוטבע חותמת "התקבל" של בית הסוהר על טופס העברת החומר המצורף לפקודה (מ-1089 משטרה).

2) איתור האסיר בעזרת מערכת "צוהר":

א) אותר האסיר בבית הסוהר: יוזמן האסיר למשרד הרישום, תובא לידיעתו הפקודה ותוסבר לו משמעותה. האסיר יחתום על קבלת ההודעה.

(ב) אותר האסיר בבית סוהר אחר: תשלח פקודת המאסר ללא דיחוי לאותו בית סוהר בצרוף מכתב לוואי. עותק מהמכתב יישאר בביס"ר השולח.

(ג) אותר האסיר כאסיר משוחרר: תשלח פקודת המאסר בחזרה ליחידת ההוצל"פ שהעבירה הפקודה תוך ציון עובדת היות האסיר החייב אסיר משוחרר וציון תאריך שחרורו.

(ד) לא אותר האסיר במשמורת שב"ס - תוחזר פקודת המאסר ליחידת ההוצל"פ שהעבירה הפקודה בצרוף מזכר המבהיר סיבת אי ביצוע הפקודה.

(3) בדיקת פקודת הוצל"פ:

הרשם יבדוק את הפרטים בפקודת המאסר. אם שם החייב או מספר תעודת הזהות שגוי, תוחזר הפקודה בצרוף מזכר הסבר ליחידה השולחת.

(4) הכחשת החוב ע"י האסיר:

אם האסיר מכחיש את החוב יובהר לו כי עליו להעלות טענה זו בפני ראש ההוצל"פ (ראה סעיף 5') ובהתאם להחלטת ראש ההוצל"פ יש לפעול.

ג. ניהול יומן פקודות מאסר אזרחיות שהתקבלו בבית הסוהר:

(1) רשם בית סוהר ינהל יומן ובו ירשום לפי סדר הזמנים פקודות המאסר שהתקבלו בבית הסוהר תוך ציון הפרטים הבאים:

(א) תאריך קבלת הפקודה.

(ב) שם האסיר ומספרו.

(ג) סוג הפקודה: חוב, מזונות וכו'.

(ד) מספר הפקודה.

(ה) מהיכן נתקבלה.

(ו) הפעולות שבוצעו לטיפול בפקודה.

(2) בתום 6 חודשים ממועד החתמת הפקודה ביחידת ההוצל"פ המשטרתית, יבדוק הרשם אם הפקודה בוצעה. אם טרם בוצעה, תשלח הפקודה ליחידת ההוצל"פ המשטרתית אשר ממנה נתקבלה.

ד. הפעלת פקודת מאסר שהתקבלה לאסיר פלילי:

- 1) עפ"י סעיף 74 יז לחוק ההוצל"פ, תשכ"ז – 1967 (להלן: חוק ההוצל"פ), במקרה של פקודת מאסר לאסיר שהוטל עליו מאסר לכפיית תשלום מזונות או חוב אזרחי אחר, תופעל פקודת המאסר רק עם תום ריצוי תקופת המאסר הפלילי, ובלבד שנותרה לאסיר יתרת מאסר הפחותה מחצי שנה מיום קבלת והחתמת פקודת המאסר במשטרה.
- 2) במקרה של צו הבאה ו/או פקודת מאסר לאסיר פלילי שלא לכפיית תשלום מזונות או חוב אזרחי אחר לרבות מאסר בגין סרבנות גט וציות לצו בימ"ש לכפיית התנהגות ראויה בבימ"ש (להלן: "מאסר אזרחי"), ישא האסיר את המאסר האזרחי תחילה ומי שבעת קבלת הצו מרצה מאסר פלילי, יופסק המאסר הפלילי לשם נשיאת המאסר האזרחי וישוב ויימשך מתום המאסר האזרחי (סעיף 47 לחוק העונשין).
- 3) עם הפעלת פקודת המאסר, תוטבע חותמת בית הסוהר במקום המיועד לכך בכל העותקים של הפקודה.
- 4) עם התקבל פקודת המאסר עפ"י חוק ההוצל"פ, יודיע הרשם לאסיר על קיום פקודת המאסר או צו הבאה, ויודיע לו שבאפשרותו לשלם החוב או הערובה באם נקבעה כזו ובאם לא יעשה כן, יופעלו הצווים ביום שחרורו בכפוף לכך שיום השחרור הינו בטווח של 6 חודשים מיום קבלת והחתמת הצווים במשטרה. זיכרון דברים בעניין ההודעה יצורף לפקודה או לצו.
- 5) אם עומד האסיר לסיים לרצות מאסרו הפלילי (הכוונה לתום תקופת המאסר - ללא שחרור מוקדם או מינהלי), בטווח של 6 חודשים מיום קבלת פקודת המאסר והחתמתה במשטרה, יודיע הרשם במברק 72 שעות לפני סיום ריצוי תקופת המאסר ליחידת ההוצל"פ הקרובה, ע"מ שהחייב יובא תוך 24 שעות במקרה של צו הבאה ותוך 72 שעות במקרה של צו מאסר בפני הרשם הקרוב.
- 6) ביום שחרור האסיר ממאסרו ו/או למחרת היום (עד 24 שעות מרגע שסיים לרצות מאסרו), יובא החייב ע"י המשטרה בפני רשם ביהמ"ש ולהחזירו באותו היום ולא יאוחר מ-24 שעות לשב"ס, לריצוי ימי המאסר שנפסקו ע"י רשם ביהמ"ש.

7) לא הועבר האסיר המשוחרר ע"י יחידת ההוצל"פ לצורך הבאתו בפני רשם ביהמ"ש תוך 24 שעות בשל צו הבאה ותוך 72 שעות בשל פקודת מאסר בגין בזיון חוק ההוצל"פ (לא מדובר בצו מאסר בגין מזונות) - ישוחרר החייב והצווים בצרוף מזכר יוחזרו ליחידת ההוצל"פ ששלחה הצווים תוך ציון הסיבה לאי הבאת החייב בפני ראש ההוצל"פ.

8) אם נותרו לאסיר למעלה מ-6 חודשי מאסר לריצוי מיום מתן הצו ועד לתום תקופת המאסר הפלילי, ישלח הרשם את פקודת המאסר ליחידת ההוצל"פ המשטרית בצרוף מזכר המציין התקופה שנותרה לאסיר לריצוי בפועל ובצרוף טופס הודעה בדבר אי ביצוע צו מאסר/צו הבאה.

ה. **בקשת המוסד לביטוח לאומי לעיכוב הליכי מאסר כנגד אסיר אזרחי בגין מזונות:**

המדובר בהליך אותו יזם ביטוח לאומי כנגד אסיר שלא שילם חוב מזונות.

1) **אם המדובר באסיר המרצה מאסר פלילי:**

אחראי הרישום יפנה למוסד לביטוח לאומי בכתב ויבקשם לפנות להוצל"פ לצורך קבלת צו ביטול המאסר. יש להבהיר בפניה כי אם תוך 15 יום מיום הפניה לא יתקבל צו מהוצל"פ המורה על ביטול המאסר, תופעל פקודת המאסר עם תום ריצוי תקופת המאסר הפלילי וזאת רק במקרה בו מסתיימת תקופת המאסר הפלילי פחות מ-6 חודשים מיום החתימה על פקודת המאסר.

2) **אם המדובר באסיר אזרחי שנאסר בגין חוב זה בלבד:**

לשם מניעת עיכוב שחרור האסיר יפנה אחראי הרישום מיידית טלפונית להוצל"פ לבקש אישורם בכתב לשחרור (אישור יכול להתקבל גם במברק או בפקסימיליה).

5. א. קיימת חובה להביא אסיר אזרחי בפני יו"ר ההוצאה לפועל במקרים הבאים:

הבאת אסיר
אזרחי בפני יו"ר
ההוצאה לפועל

1) תוך 24 שעות במקרה של צו הבאה, ולאחר מכן תוך 48 שעות ממועד מאסרו יש להביאו בפני ראש ההוצל"פ שנית.

2) תוך 48 שעות ממועד מאסרו בשל פקודת מאסר בגין בזיון ההוצל"פ (לא במקרה של צו מאסר מזונות).

ב. לגבי שב"ס, החובה כאמור לעיל מתייחסת לאסירים פליליים במשמורת שב"ס שסיימו לרצות מאסרם ועומדת כנגדם פקודת מאסר אזרחית. בכל הנוגע לאסירים אזרחיים, מבוצע הליך זה ע"י המשטרה.

ג. ראש הוצל"פ רשאי להורות על אחד מאלה:

(1) לחייב את האסיר לשלם את מלוא החוב או חלק ממנו.

(2) לאפשר לאסיר לשלם חובו בשעורין.

(3) לדחות את מועד ביצוע התשלום.

(4) לבטל את הפקודה.

(5) להקטין מספר ימי המאסר.

ד. הבאת אסיר שכנגדו פקודת מאסר בפני ראש הוצל"פ תבוצע באחת מן הדרכים הבאות:

(1) העברה באמצעות ליווי נחשון לבית מעצר משטרתי הקרוב לבית המשפט והעברתו מבית המעצר לבית המשפט ע"י המשטרה. פעילות כזו תבוצע לאחר שהועבר מראש מברק ליחידת המשטרה הנוגעת.

(2) העברה באמצעות המשטרה ישירות מבית הסוהר לבית המשפט וחזרה, לאחר תאום מראש עם יחידת הליווי המשטרית.

(3) לא נלקח האסיר כמצוין בסעיף ד.1 ו-ד.2 לעיל, ישוחרר האסיר.

ה. אם החליט ראש הוצל"פ לדחות את מועד ביצוע הפקודה, יש להחזיר את הפקודה ללשכת הוצל"פ שהוציאה הפקודה בצרוף העתק מהחלטת יו"ר הוצל"פ.

6. א. ככלל יוחזקו אסירים אזרחיים במידת האפשר באגף נפרד, המיועד לכך. **תנאי מאסר**

ב. במקרים מיוחדים לאור נתוני אישיות האסיר, לטובתו ולשמירת שלומו, ניתן יהיה לשכנו באגף ייחודי אם הוא מתאים לכך.

ג. במקרים בהם, מטעמי בטחון ו/או מודיעין לא ניתן להחזיק אסיר אזרחי באגף כאמור בס"ק א', יוחזק האסיר באגף ההולם את נתוניו, סיווג מסוכנותו, תקופת מאסרו ובהתאם לחוות הדעת המקצועיות בעניינו.

ד. אסירים אזרחיים המביעים רצונם לעבוד על מנת שיוכלו לשלם חובם, ישולבו במקומות העבודה בבית הסוהר בהתאם לאפשרויות התעסוקה.

ה. אסיר אזרחי רשאי ללבוש את בגדיו הפרטיים גם בעת הבאתו לבית המשפט.

ו. אסיר אזרחי יורשה להכניס לבית הסוהר או לקבל ממשפחתו בעת הביקור כרטיסי חיוג של עד 30 שיחות סה"כ, לצורך טיפול בביצוע תשלומיו לשם הסדרת שחרורו מהמאסר. אסיר חסר אמצעים, יורשה להתקשר באישור קצין האסירים מטלפון בית הסוהר. הסדר זה בא להוסיף על הסדר קשר טלפוני של אסירים כפי שנקבע בפקנ"צ 04.36.00.

ז. אסיר אזרחי ישולב בפעולות החינוך, הדת והטיפול בבית הסוהר ככל אסיר.

ח. בעת העברת אסיר אזרחי ממקום למקום, ע"י יחידת נחשון, יש לכבול את האסיר. אעפ"י כן, במקום ציבורי לא יהיה האסיר כבול למעט אם סבר סוהר כי קיים חשש סביר שהאסיר עלול לעשות אחד מאלה:

(1) להימלט או לסייע לאחר להימלט;

(2) לגרום נזק לגוף או לרכוש;

(3) לפגוע בראיות או להעלימן;

(4) לקבל או למסור חפץ שעשוי לשמש בביצוע עבירה או לפגוע

בסדרי מקום המשמורת.

(5) האסיר הורשע בעבירה לפי הוראות סעיף 23 (א)(5) לחוק סדר

הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), אלא אם כן סבר סוהר

שבנסיבות העניין לא קיים חשש כאמור בפסקאות משנה 1) עד

(4) לעיל.

ט. אסיר אזרחי זכאי לקבל ביקורים בתדירות של אחת לשבוע. ככלל הביקורים יהיו ללא רשת אלא אם כן לאור מידע מודיעיני וביטחוני הורה מפקד בית הסוהר.

י. **חופשות לאסיר אזרחי:**

(1) **חופשה לצורך תשלום חובות:**

פקודת הנציבות 04.40.00 פרק ב' סעיף 2.ז' מסדירה את כללי הענקת החופשות לאסירים אזרחיים.

המגמה תהיה לאפשר לאסיר אזרחי לצאת לחופשה על מנת לשלם חובו לאחר שהציג בפני קצין האסירים בביס"ר את פרוט תכניתו לגיוס המקורות הכספיים הדורשים לתשלום החוב בעת יציאתו לחופשה.

2) תהליך אישור חופשה לאסיר אזרחי:

קצין האסירים יכין חוו"ד למפקד ביס"ר. הבקשה תועבר לשר לביטחון פנים אשר מוסמך לאשרה וזאת באמצעות לשכת הנציב, לאחר אישורה ע"י מפקד ביס"ר ומפקד המחוז.

**שחרור אסיר
אזרחי**

7. א. הכללים לשחרור אסירים אזרחיים יהיו כמפורט בפקודת הנציבות 04.25.00: "שחרור אסירים ועצורים". בנוסף יחולו ההוראות שלהלן.

ב. חייב שנאסר ישוחרר בכל אחד מהמקרים הבאים:

(1) קיים צו שחרור מאת יו"ר ההוצל"פ.

(2) החוב או השיעור שבגלל אי תשלומו ניתן הצו - שולם.

(3) הזוכה ביקש בכתב את שחרורו של החייב.

(4) עברו 30 יום מיום מאסרו האזרחי.

ג. לפני שחרור האסיר יבדוק הרשם:

(1) האם קיימות פקודות חוב תקפות נוספות כנגד האסיר.

(2) האם קיימים כנגד האסיר פקודות מאסר פליליות ו/או צו מעצר עד תום ההליכים ו/או צו גירוש.

ד. אין לשחרר אסיר פלילי אף אם תמה תקופת מאסרו הפלילית אם כנגדו עומדת פקודת מאסר אזרחית תקפה שטרם הופעלה (כלומר: פקודת מאסר אזרחית שהוצאה ע"י ביהמ"ש פחות מ-6 חודשים לפני מועד שחרורו מהמאסר הפלילי).

הפקודה תופעל ועל פי הנדרש כאמור בסעיף 5.א) יובא ע"י המשטרה בתאום מראש לפני יו"ר ההוצל"פ תוך 48 שעות.

ה. שחרור האסיר יכול להתבצע גם לאחר שעות העבודה הרגילות. אם מתעורר ספק בבית הסוהר אם ניתן לשחרר האסיר, יש לפנות לקצין אסירים המחוזי. קצין אסירים המחוזי יתייעץ במידת הצורך עם היועץ המשפטי.

ו. חייב שנאסר בגין פקודות הוצל"פ שסך כל תקופות המאסר עולה על 30 יום, ישוחרר ממאסר כעבור 30 יום וימסור לו אישור, תעודת שחרור על ריצוי התקופה הנ"ל (טופס מ-1076). חייב כזה לא ייעצר שנית בגין פקודות הוצל"פ בלבד לתקופה של 30 יום מיום שחרור.

ז. בתעודת השחרור יצוינו מספר הצווים שבגינם ריצה את מלוא תקופת המאסר ו/או חלק מהפקודה, ובאשר ליתרת הפקודות שבגינן לא ריצה מאסר לא יצוינו פרטיהם ע"ג תעודת השחרור.

ח. שוחרר החייב כעבור 30 יום, ידאג הרשם להעביר 2 עותקים מהצווים אותם ריצה ו/או שריצה בחלקו, ליחידת ההוצל"פ שעצרה את החייב בצרוף העותקים בצבע ירוק וורוד מתעודת השחרור.

ט. יחידת ההוצל"פ המשטרית תשלח הפקודות אותן ריצה במלואן (בצרוף העותק בצבע ורוד) חזרה ללשכת ההוצאה לפועל שהוציאה את הפקודות, ויתרת הפקודות שלא בוצעו יופעלו שנית מהיום ה-31 מתאריך שחרור, ע"י יחידת ההוצל"פ וכל זאת, בתנאי שהחייב לא הסדיר חובותיו והפקודות לא בוטלו ע"י בימ"ש.

י. להלן פירוט צבעי העותקים בתעודת השחרור והגורמים שיקבלו כל עותק:

צבע לבן - מקור - שב"ס.

צבע כחול - עותק - חייב.

צבע ירוק - עותק - יחידת ההוצל"פ משטרה.

צבע ורוד - עותק - לשכת ההוצל"פ בימ"ש.

8. בגמר הטיפול בפקודה כגון: אם האסיר שילם את החוב או ריצה את תקופת המאסר הנקובה בפקודה, יחתום הרשם על הפקודה, ימלא את החלק האחרון שבטופס הפקודה בציון הטיפול שבוצע וירשום את פרטיו. הפקודה תוחזר בצרוף מזכר בו הוא מאשר בכתב ביצוע הפקודה ללשכת ההוצל"פ שהוציאה הפקודה. עותק מהפקודה או צילומה ועותק מהמזכר יתויקו בתיק האסיר.

9. קצין אסירים מחוזי, יערוך בקרה בבית הסוהר בו מוחזקים אסירים אזרחיים ויוודא ביצוע פקודה זו.

**דווח להוצל"פ על
סיום טיפול
בפקודות חוב
ומזונות**

בקרה

גורם ביצוע

- 10. בבית הסוהר - מפקד בית הסוהר
- במחוז - ק. אסירים מחוזי
- במטה - ראש מחלקת האסיר
- 11. תאריכי עדכון קודמים: 7/2/07.